

Warszawa, marca 2022 r.

Departament Ubezpieczeń i Składek

992900/4100/10/2022-WUK

WPLYW PISMA REJESTROWANO	2022-03-28 <small>(data)</small>
	1453 <small>(numer)</small>
	 <small>(data)</small>

Pan

Jerzy Koniecki

Prezes Zarządu Głównego

Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

ul. Górnośląska 5

00-443 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na pismo z 15 lutego 2022 r. (znak: BZGł./RP/1368/2022) w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego osób prowadzących pozarolniczą działalność w związku z wejściem w życie Polskiego Ładu, uprzejmie wyjaśniam.

Zasady opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne wynikają z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹. Dlatego też, odnosząc się do poszczególnych kwestii opieramy się na stanowisku uzgodnionym wcześniej z Ministerstwem Zdrowia.

Odpowiadając na poszczególne pytania informuję:

Ad 1.

Jeżeli w styczniu 2022 r. osoba prowadzi działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych i działalność opodatkowaną ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, to ustala dwie składki na ubezpieczenie zdrowotne, które po zsumowaniu opłaca.

---

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), dalej: ustawa zdrowotna.

W przypadku działalności opodatkowanej na zasadach ogólnych, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% od 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w IV kwartale 2021 r., włącznie z wypłatami z zysku², tj. 9% od 4.665,78 zł, czyli 419,92 zł. Składkę w tej wysokości opłaca niezależnie od tego ile rodzajów działalności opodatkowanych na zasadach ogólnych prowadzi w styczniu 2022 r.

W przypadku działalności opodatkowanej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, składkę na ubezpieczenie zdrowotne za styczeń 2022 r. stanowi 9% od 60%, 100% albo 180% przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 2021 r., włącznie z wypłatami z zysku. Wysokość podstawy wymiaru jest uzależniona w tym przypadku od wielkości przychodów z działalności gospodarczej.

Ad 2.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w przypadku osoby, która prowadzi więcej niż jedną pozarolniczą działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych (według skali albo podatkiem liniowym), składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od sumy dochodów. Tak ustalona podstawa wymiaru składki nie może być jednak niższa niż minimalne wynagrodzenie³.

Dlatego też, osoba która jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą i jest współnikiem w kilku spółkach i w związku z tym jest opodatkowana na zasadach ogólnych, opłaca składkę zdrowotną od sumy dochodów. Kwotę tę ustala jako różnicę sumy przychodów i sumy kosztów i ewentualnie pomniejsza o składki na ubezpieczenia społeczne, jeżeli nie zostały one zaliczone do kosztów.

Ad 3.

Jeśli ubezpieczony jest współnikiem w kilku spółkach i nie osiąga z tego tytułu przychodów z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów podatkowych, np. jest współnikiem w kilku spółkach komandytowych, to zgodnie z ustawą o świadczeniach zdrowotnych

---

² Art. 79 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105).

³ Art. 82 ust. 2a ustawy zdrowotnej.

finansowanych ze środków publicznych⁴, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności.

W konsekwencji, osoba która jest wspólnikiem kilku spółek komandytowych płaci miesięczną składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od wielokrotności (liczba spółek) przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale poprzedniego roku, włącznie z wypłatami z zysku (w 2022 r. wielokrotności kwoty 6.221,04 zł).

Jeżeli, jednak ta sama osoba prowadzi dodatkowo pozarolniczą działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, ustala odrębnie składkę na ubezpieczenie zdrowotną z tytułu prowadzenia tej działalności oraz oddzielnie jedną składkę z tytułu bycia wspólnikiem w spółkach komandytowych. Nie ma bowiem wówczas zastosowania przepis dotyczący opłacania składki odrębnie od każdego rodzaju działalności, tj. art. 82 ust. 3 ustawy. Stosuje się go w przypadku osób innych niż opodatkowane na zasadach ogólnych czy podatkiem ryczałtowym od przychodów ewidencjonowanych, co wynika z art. 81 ust. 2za ustawy.

Pytanie dotyczące stopy procentowej składki zdrowotnej ustalonej za styczeń 2022 r. dla osoby, której przychody z działalności gospodarczej są opodatkowane na zasadach ogólnych

Odnośnie do składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność opodatkowanych podatkiem liniowym za styczeń 2022 r. wyjaśniam, że powinna być obliczona jako 9% od podstawy wymiaru wynoszącej 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z czwartego kwartału 2021 r., czyli podstawa wynosi 4.665,78 zł, a składka - 419,92 zł.

Zgodnie z obowiązującymi od 1 stycznia 2022 r. przepisami, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowane na zasadach ogólnych ustalają podstawę wymiaru składki na podstawie uzyskiwanych z działalności gospodarczej dochodów z miesiąca poprzedzającego miesiąc, za który dokonywane jest rozliczenie. Ponadto dla tej grupy

---

⁴ Art. 82 ust. 3 ustawy zdrowotnej.

przedsiębiorców obniżona została wysokość stopy procentowej jaką obliczana jest składka z 9% do 4,9% jeśli stosują opodatkowanie podatkiem liniowym.

Obniżona stopa procentowa została wprowadzona w odniesieniu do składek, które będą obliczane na nowych zasadach, a zatem obliczanych od dochodu przedsiębiorcy. Z uwagi na zasadę nakazującą uwzględnianie w podstawie wymiaru składki dochodu z miesiąca poprzedniego, składki od dochodu będą ustalane po raz pierwszy dopiero od rozliczeń za luty. Zatem w odniesieniu do stycznia 2022 r. zachowano zasadę, że składki za ten miesiąc są ustalane na zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2021 r.

Prawidłowa wykładnia art. 79 wymaga uwzględnienia nie tylko dyrektyw wykładni językowej, ale także systemowej i funkcjonalnej (celowościowej). Zgodnie bowiem z poglądem utrwalonym w orzecznictwie sądowym w procesie wykładni prawa interpretatorowi nie wolno całkowicie ignorować wykładni systemowej lub funkcjonalnej poprzez ograniczenie się wyłącznie do wykładni językowej pojedynczego przepisu, bowiem może się okazać, że sens przepisu, który wydaje się językowo jasny, okaże się wątpliwy, gdy go skonfrontujemy z innymi przepisami lub weźmiemy pod uwagę cel regulacji prawnej.

Przepis art. 79 ustawy zmieniającej powinien być odczytywany w ten sposób, że dotychczasowe regulacje prawne znajdują swoje zastosowanie **nie tylko do określenia podstawy wymiaru składki, ale także do ustalenia wysokości jej stawki**. Przemawia za tym wykładnia systemowa, bowiem gdyby przyjąć wąskie rozumienie, że art. 79 ustawy zmieniającej reguluje jedynie kwestię określenia podstawy składki za miesiąc styczeń 2022 r., to zastosowanie powinny znaleźć nowe regulacje dotyczące rozliczenia w skali roku, a zatem konieczne byłoby ustalenie podstawy rocznej w oparciu o rzeczywisty dochód z roku składkowego, w którym przypada miesiąc styczeń 2022 r. (zob. art. 79a ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach zdrowotnych). Tym sposobem zaistniałaby niemożliwa do zaakceptowania z perspektywy dyrektyw wykładni systemowej sprzeczność w stosowaniu przepisów regulujących sposób określenia podstawy stawki zdrowotnej (w skali miesiąca i w skali roku).

Ponadto, przyjęcie powyższej wąskiej wykładni art. 79 ustawy zmieniającej doprowadziłoby do retroaktywnego zastosowania przepisów regulujących określenie wysokości należnej stawki zdrowotnej w skali roku, bowiem przy obliczaniu wysokości składki dla miesiąca

stycznia 2022 r. należałoby uwzględnić rok składkowy, do którego ten miesiąc przynależy, a więc okres od 1 lutego 2021 r. do 31 stycznia 2022 r. Taki rezultat wykładni przedmiotowego przepisu prawa byłby nie do zaakceptowania z perspektyw wykładni funkcjonalnej.

Pytanie dotyczące możliwości opłacania składki zdrowotnej na podstawie przychodów z poprzedniego roku przez osobę, której przychody z działalności gospodarczej są opodatkowane ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność opodatkowane ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, mogą ustalić podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w oparciu o wysokość przychodów z działalności gospodarczej uzyskanych w poprzednim roku, jeśli spełniają warunki ustawowe⁵. Z tego rozwiązania mogą zatem skorzystać te osoby, które:

- prowadziły przez cały ubiegły rok działalność gospodarczą i
- przychody z tej działalności były opodatkowane na zasadach ogólnych lub zryczałtowanym podatkiem od przychodów zewidencjonowanych.

Wówczas podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne ustala się w zależności od wysokości kwoty tych przychodów pomniejszonej o kwotę opłaconych w poprzednim roku kalendarzowym składek na ubezpieczenia społeczne. Przy czym, w przypadku przychodów opodatkowanych na zasadach ogólnych, kwotę przychodów pomniejsza się o kwotę składek, tylko jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów lub odliczone od dochodu, na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Jeżeli osoba, która chce skorzystać z tych zasad ustalania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, przez cały poprzedni rok prowadziła kilka form działalności opodatkowanych na zasadach ogólnych i podatkiem ryczałtowym od przychodów ewidencjonowanych, to ustalając podstawę wymiaru składki w kolejnym roku uwzględnia sumę przychodów z tych działalności (pomniejszonych o ewentualne składki na ubezpieczenia społeczne). Sumuje przychody niezależnie od tego czy różne formy

---

⁵ Art. 81 ust. 2h ustawy zdrowotnej.

działalności wykonuje jednocześnie czy w kolejności, ani też czy w kolejnym roku wykonywanie działalności opodatkowanej podatkiem ryczałtowym od przychodów ewidencjonowanych, jest jedyną formą prowadzenia działalności czy jedną z wielu.

Dodatkowo informuję, że odpowiedzi na analogiczne zapytania jakie przedstawiło Stowarzyszenie zamieszczone są na stronie zus.pl w zakładce: zmiany w składce zdrowotnej/FAQ.

Z poważaniem

DEPARTAMENT UBEZPIECZEŃ I SKŁADEK
DYREKTOR

Ewa Kosowska